

Samenvatting raadpleging (publieksversie) Warmteprogramma Molenlanden

September 2025

Tip Molenlanden

Molenlanden

Invior full contact

Samenvatting

In opdracht van de gemeente Molenlanden heeft Invior een raadpleging uitgevoerd onder de inwoners van gemeente Molenlanden over het aanstaande Warmteprogramma. Het doel van deze raadpleging is om uitgangspunten en prioriteiten van de inwoners rondom het Warmteprogramma inzichtelijke te maken. De resultaten zijn verwerkt in een dashboard met onderliggende samenvatting.

Klik hier om naar het dashboard te gaan.

Onderzoeksopzet

- In augustus 2025 hebben inwoners uit gemeente Molenlanden de mogelijkheid gekregen om de online vragenlijst ‘Warmteprogramma gemeente Molenlanden' in te vullen. Er is gekozen voor een online vragenlijst omdat hierdoor op een efficiënte manier een grote en diverse groep inwoners bereikt kan worden. Deze vragenlijst is door 684 respondenten volledig ingevuld. 398 respondenten hebben de vragenlijst via het Tip-burgerpanel ingevuld, wat neer komt op een responspercentage van 23%. Daarnaast hebben 286 inwoners de vragenlijst ingevuld via de open link die is verspreid via de communicatiekanalen van de gemeente.

- In totaal hebben 684 inwoners van gemeente Molenlanden deelgenomen aan de vragenlijst. Bij dit aantal respondenten kunnen de resultaten ongeveer 3,7% afwijken van de werkelijke mening van alle inwoners van de gemeente. We kunnen met 95% zekerheid stellen dat als het onderzoek onder vergelijkbare omstandigheden opnieuw zou worden uitgevoerd, de uitkomsten telkens binnen deze 3,7% marge vallen. Dit responsaantal maakt de resultaten betrouwbaar. Meer informatie rondom de betrouwbaarheid en representativiteit is te vinden in de bijlage van dit document.

- De resultaten van het onderzoek zijn aangepast (gewogen) naar de populatieverhouding op basis van leeftijd en geslacht. Dit is gedaan omdat de samenstelling van de groep respondenten niet overeen komt met de daadwerkelijke samenstelling in gemeente Molenlanden. Door de resultaten te wegen, tellen de antwoorden van sommige respondenten zwaarder mee dan andere. Hierdoor worden de resultaten representatief voor de werkelijkheid en kunnen er betere uitspraken gedaan worden over de inwoners van gemeente Molenlanden.

- Inwoners is gevraagd of ze zelf al maatregelen hebben genomen om energiezuiniger te leven, wat zij belangrijke uitgangspunten vinden bij het aardgasvrij maken van hun woning en hoe inwoners eventueel betrokken willen blijven bij het proces naar een aardgasvrije samenleving.

Resultaten

Overstap naar aardgasvrij wonen

- Veel inwoners zijn al bezig met het nemen van stappen om minder aardgas te gebruiken. 10% van de inwoners geeft aan dat hun woning al volledig aardgasvrij is. Daarnaast hebben de meeste inwoners de volgende maatregelen al genomen: isolatie (56%), letten op energieverbruik (53%), elektrisch koken (52%) en dubbel HR++ of Triple glas (51%). Maatregelen die achterblijven zijn de zonneboiler (6%) en de warmtepomp (16%). Slechts 9% van de inwoners geeft aan nog geen stappen ondernomen te hebben om minder aardgas te gebruiken.
- In huurwoningen zien we dat inwoners minder maatregelen nemen (14% heeft nog geen stappen ondernomen, ten opzichte van 7% onder kopers), maar dat nog steeds de helft van de huurders let op hun energieverbruik (50%). Ook zien we dat 34% van de huurders in een huurhuis aangeeft dat ze andere maatregelen hebben genomen. Hierin komt vaak naar voren dat het afhankelijk is van de verhuurder of er maatregelen genomen kunnen worden.

Samenvatting

- Als we kijken naar de vraag of inwoners in de komende jaren maatregelen willen nemen om minder energie of aardgas te gebruiken, zien we dat meer dan de helft (53%) hier nu niet mee bezig is. Van deze 53% geeft 31% aan hier in de toekomst wellicht over na te willen denken. 13% van de inwoners heeft plannen om dit jaar nog maatregelen te nemen. 15% wil graag maatregelen nemen, maar schuiven dat op naar het nieuwe jaar. De overige 18% van de inwoners wil graag maatregelen nemen, maar weet op dit moment niet hoe ze dat moeten doen.
- Nieuwere woningen hebben logischerwijs minder maatregelen nodig om energiezuiniger te kunnen leven. We zien dan ook dat ruim één derde van de inwoners die een huis uit 1975 of nieuwer hebben, op dit moment niet bezig zijn met het nemen van maatregelen, maar hier wel over nadenken. Onder inwoners die in oudere huizen wonen, ligt dit percentage op 25%.

Warmteprogramma

- 10% van de inwoners weet iets af van het streven dat de gemeente Molenlanden in 2050 geen aardgas meer wil gebruiken. 43% zegt dit te weten maar hier nog niet verder in verdiept heeft en 47% weet hier (bijna) niets van af. Onder huurders is er relatief gezien een kleinere groep inwoners die er iets van af weet (7%). Daarnaast is de groep huurders die er niet van af weet ook een stuk groter (54%).

- Inwoners stellen de hoogste prioriteit aan de betaalbaarheid (75%) van een toekomst zonder aardgas, gevolgd door een gelijke trend aan maandelijkse kosten (63%), zelf mogen kiezen hoe ze hun woning verwarmen (51%) en dat de nieuwe manier van verwarmen ook betrouwbaar is (48%). De volgorde van prioriteiten is bij huurders en kopers ongeveer hetzelfde. We zien wel dat huurders de betaalbaarheid nóg belangrijker vinden (81%), ten opzicht van 75% onder kopers. Ook bij jongeren onder de 40 jaar is een duidelijke voorkeur voor betaalbaarheid (80%) en gelijke maandlasten (74%) te zien. Bij volwassen tussen 40 en 65 jaar is dit respectievelijk 75% en 61%, en bij ouderen boven de 65 jaar 72% en 55%.

- De uitspraak “In 2050 moeten alle gebouwen zonder aardgas verwarmd worden” valt bij de meeste inwoners goed. 52% vindt dit een goed idee, terwijl 36% dit geen goed idee vindt. Er is weinig verschil te zien in de verdeling van de stelling tussen de verschillende bouwjaren. Wel zien we dat inwoners met huizen tussen 1983 en 1991 dit vaker geen goed idee vinden (47%) en huizen tussen 1992 en 2005 hier vaker geen mening over hebben (24%). Daarnaast is ook te zien dat inwoners ouder dan 65 jaar (68%) dit duidelijk een beter idee vinden van inwoners jonger dan 65 jaar (49%).

- Inwoners maken zich over het algemeen veel zorgen over wonen zonder aardgas. Gevraagd naar de mogelijke problemen zien we dat inwoners zich vooral zorgen maken over de kosten (51%) en de capaciteit van het elektriciteitsnet (50%). Daarnaast willen inwoners graag zelf kiezen welke alternatief ze nemen en willen ze een duurzaam alternatief (35%). Ook de eventuele verbouwingen aan hun woning die gedaan moet worden (32%), baart inwoners zorgen. In mindere mate maken inwoners zich zorgen of hun woning straks nog wel warm genoeg wordt (19%) en of er genoeg vakmensen zijn om alles te installeren (25%). 17% van de inwoners maakt zich helemaal geen zorgen en 23% van de inwoners wil helemaal niet van het aardgas af.

Waar beginnen we?

- De meest logische plek om te starten met deze werkzaamheden is volgens inwoners in wijken waar binnenkort al werkzaamheden gepland staan (56%). Maar ook in buurten waar veel grote gebouweigenaren zijn (40%) of in buurten waar inwoners zelf willen meedenken/-doen (35%) worden veel genoemd.

- Als een wijk geschikt lijkt om over te stappen, zien inwoners graag een schatting van de kosten om de woning aan te passen (54%), een duidelijke uitleg hoe de overstap bekostigd kan worden (48%) en extra informatie van de gemeente (45%). Een plek waar inwoners advies kunnen krijgen (27%), een samenwerking met andere inwoners (16%) en informatie vanuit de woningcorporatie (13%). 11% van de inwoners heeft niets nodig van de gemeente omdat ze zelf alles uit zoeken.
- Huurders hebben logischerwijs meer behoefte aan informatie van de woningcorporatie (60%) en informatie van de gemeente (57%), terwijl kopers juist meer waarde hechten aan de schatting van de kosten (60%) en een duidelijke uitleg omtrent financiën (52%).

Samenvatting

Gezamenlijke en individuele oplossingen

- Als inwoners moeten kiezen tussen een warmtepomp of een aansluiting op het warmtenet, zien we dat inwoners met een koopwoning vaker kiezen voor een warmtepomp (34%) dan voor een aansluiting op het warmtenet (23%). Huurders willen liever op het warmtenet aangesloten worden (32%) dan dat een warmtepomp geplaats wordt (28%). Bij beide groepen geeft ongeveer 40% aan dit een lastig keuze te vinden. Redenen hiervoor zijn bijvoorbeeld de onbekendheid van extra kosten, de voorkeur voor een warmtepomp maar hier eigenlijk geen plaats voor hebben, maar ook veel inwoners die aangeven eigenlijk beide opties niet te willen.

Stellingen over het tempo van aardgasvrij maken van woningen

- “We kunnen beter nu al beginnen en profiteren van subsidies die er nu nog zijn”: 50% van de inwoners is het hier (helemaal) mee eens. 28% is neutraal en 21% is het hier (helemaal) mee oneens. Huurders zijn het nog meer eens met deze stelling (60%) en maar 14% is het hier mee oneens.
- “We moeten zo snel mogelijk van het aardgas af om minder afhankelijk te zijn van het buitenland”: ongeveer 45% van de inwoners is het (helemaal) eens met deze stelling terwijl 34% het hier (helemaal) mee oneens is.
- “We moeten ons best doen om vóór 2035 zo veel mogelijk woningen aardgasvrij te maken”: 35% van de inwoners is het (helemaal) mee eens met deze stelling en 26% staat neutraal in deze stelling. Bijna 40% is het hier (helemaal) mee oneens
- “We moeten zo snel mogelijk van het aardgas af om de CO2 uitstoot te verminderen”: de stelling waarbij de minste inwoners het (helemaal) mee eens zijn (34%), de minste inwoners neutraal in staan (20%) en de meeste inwoners het (helemaal) mee oneens zijn (46%). Van alle stellingen zijn huurder het hier het meest helemaal mee eens (36%), terwijl maar 15% van de kopers het hier helemaal mee eens is.
- “We moeten de overstap rust doen: wijk voor wijk en uiterlijk 2050 klaar zijn”: de stellingen waar de minste inwoners het helemaal mee eens zijn (13%), maar ook 31% het mee eens is. Met 28% van de inwoners die het hier (helemaal) mee oneens is het na de stelling over de subsidies de meest positief beoordeelde stelling.

- Inwoners willen dus het liefst nu al beginnen met het aardgasvrij maken van woningen zodat er geprofiteerd kan worden van subsidies. Daarnaast prioriteren inwoners dat ze niet afhankelijk willen zijn van het buitenland en dat ze wijk voor wijk van het aardgas af willen gaan zodat in 2050 alles klaar is. Minder belangrijk vinden inwoners om vóór 2035 al van het aardgas af te zijn of snel van het aardgas af om de CO2 uitstoot te verminderen.

Betaalbaarheid

- Als er gekeken wordt naar de kosten van aardgasvrij wonen ten opzichte van wonen met aardgas, vindt 55% van de inwoners dat deze niet of nauwelijks hoger mogen worden. Daarnaast vindt 19% van de inwoners dat de nieuwe warmtebron in het begin nog iets duurder mag zijn, maar dat deze in de loop van de tijd wel goedkoper moet worden.

Betrokken blijven

- Duidelijk is dat inwoners met name geïnformeerd willen worden, en in minder mate actief betrokken willen worden. 73% van de inwoners wil geïnformeerd worden over de plannen in hun buurt, wijk of kern. 54% wil graag geïnformeerd worden over de ontwikkeling en de warmtetransitie in de gemeente. 48% wil geïnformeerd worden over de plannen en voortgang van het Warmteprogramma. 15% van de inwoners wil actief betrokken worden bij de plannen in hun buurt, wijk of kern en 8% wil actief betrokken worden bij de plannen en de voortgang van het Warmteprogramma. Het thema leeft dus wel onder de inwoners, aangezien slechts 13% aangeeft helemaal niet geïnformeerd of betrokken te willen worden.

- 52% van de inwoners wil alleen op de hoogte blijven van ontwikkelingen als buurtgenoten besluiten samen te werken aan plannen om aardgasvrij te wonen. 11% wil zijn eigen plannen maken, 10% wil het team daadwerkelijk helpen, maar geen lid zijn. 7% wil lid worden van het team en 14% wil niets doen.

Samenvatting

Conclusie en adviezen

Om het Warmteprogramma van gemeente Molenlanden beter aan te laten sluiten op de behoeften van inwoners, zijn hieronder adviespunten en conclusies gedeeld. Deze adviezen en conclusies zijn een ‘vertaling’ van de antwoorden van de inwoners zoals naar voren gekomen uit de raadpleging.

- **Inwoners zijn toe aan extra informatie:** in verschillende vragen is naar voren gekomen dat inwoners zoekende zijn als het gaat om het maken van keuzes. Inwoners zien graag extra informatie over bijvoorbeeld de kosten en over maatregelen voor het inpassen van bijvoorbeeld een warmtepomp. De raadpleging laat zien dat juist zorgen over het plan van aanpak, de betrouwbaarheid van alternatieven en het elektriciteitsnetwerk sterk leven. Om deze zorgen weg te nemen, is het van belang hier actief informatie over te delen, zoals de gevolgen van de overstap naar aardgasvrij wonen voor het elektriciteitsnetwerk en de betrouwbaarheid van de verschillende alternatieven. Concreet uitgewerkte voorbeelden en visuele ondersteuning maken deze informatie bovendien beter begrijpelijk en toegankelijk voor inwoners. Blijf inwoners daarom informeren over de veranderingen die het stoppen met aardgas met zich meebrengt en biedt hen verschillende mogelijkheden en ondersteuning aan bij het maken van passende keuzes.

- **Betaalbaarheid centraal stellen:** inwoners geven meermaals aan dat ze open staan voor het nemen van maatregelen, maar dat ze ook denken aan hun eigen portemonnee. Kijk dus naar de mogelijkheden om inwoners tegemoet te komen in de kosten, wellicht aan de hand van subsidies of andere kostenbesparende mogelijkheden, zoals leningen. Daarnaast kan het inwoners helpen als zij een kostenoverzicht in kunnen zien van maandlasten vóór en ná de overstap.

- **Keuzevrijheid en maatwerk respecteren:** onzekerheid heerst over de alternatieven voor aardgas. Is het wel betrouwbaar? Wat past het beste in mijn woning? Dit zijn vragen die op dit moment nog spelen onder inwoners. Om deze onzekerheid weg te nemen, is het belangrijk om verschillende routes naar aardgasvrij wonen te presenteren en daarbij steeds uit te leggen voor wie deze geschikt zijn en waarom. 73% van de inwoners wil graag geïnformeerd worden over de plannen in hun buurt, wijk of kern. Concreet uitgewerkte voorbeelden maken de plannen voor inwoners het meest begrijpelijk en herkenbaar. Daarnaast kan onafhankelijk energieadvies een waardevolle ondersteuning bieden, zodat inwoners goed geïnformeerd en met vertrouwen keuzes kunnen maken die het beste bij hun persoonlijke situatie aansluiten.

- **Collectief en individueel organiseren:** we zien dat huurders meer neigen naar een collectieve oplossing (aansluiting op het warmtenet), terwijl kopers juist neigen naar individuele oplossingen (aanschaf van een warmtepomp). Benut dit verschil door de collectieve trajecten te starten in wijken waar veel huurwoningen gevestigd zijn, terwijl je inwoners in wijken met veel koopwoningen de ruimte geeft voor individuele keuzeroutes.

Bijlage

Betrouwbaarheid en representativiteit

In onderzoek worden de begrippen **betrouwbaarheid** en **representativiteit** vaak door elkaar gehaald, terwijl ze iets anders betekenen:

- **Betrouwbaarheid** gaat over **hoe stabiel en precies** een meting is. Als we dezelfde raadpleging meerdere keren onder dezelfde omstandigheden zouden uitvoeren, levert dit dan (ongeveer) dezelfde resultaten op? Een hoge betrouwbaarheid betekent dat de uitkomst niet sterk door toeval wordt beïnvloed. **Een voldoende groot aantal deelnemers is hierbij belangrijk: hoe groter de steekproef, hoe stabieler de resultaten en hoe kleiner de kans dat toeval de uitkomst beïnvloedt.**

- **Representativiteit** gaat over **hoe goed de steekproef overeenkomt met de hele populatie**. Wanneer de steekproef representatief is, geven de resultaten een goede afspiegeling van de hele groep, bijvoorbeeld doordat mannen en vrouwen, verschillende leeftijdsgroepen of regio's in de juiste verhoudingen zijn meegenomen.

De **betrouwbaarheidsmarge** is een manier om betrouwbaarheid in cijfers uit te drukken. Omdat we een steekproef gebruiken en niet iedereen ondervragen, zit er altijd een stukje onzekerheid in de resultaten.

Met een betrouwbaarheidsniveau van 95% betekent dit: **als we het onderzoek 100 keer opnieuw zouden doen, dan zouden in ongeveer 95 van de 100 keer de resultaten binnen de opgegeven marge vallen**.

Voorbeeld: als in deze steekproef 60% ergens mee instemt en de marge is ±3,7%, dan verwachten we dat de echte waarde in de bevolking tussen 56,3% en 63,7% ligt.

Wat betekent dit voor de lezer?

De marge laat zien hoe precies een uitkomst is. Hoe groter de steekproef, hoe kleiner de marge, en dus hoe betrouwbaarder het resultaat. Als vuistregel geldt dat een marge tot ongeveer **5%** meestal acceptabel wordt gevonden. Soms is echter meer nauwkeurigheid gewenst, bijvoorbeeld wanneer het gaat om heel specifieke doelstellingen of vooraf vastgelegde normen.